

laganje nauka svih podjednako nerazumnih, jedna kritika religija promatranih u njihovim pogreškama više nego u njihovom unutrašnjem životu i u doprinosu što su ih dale napretku čovječanstva... Jedan priručnik povijesti religija određen za školsku mladež tražio bi prije svega jednu razboritiju kritiku, manje obilnu u teorijama i sasvim osobnim pretpostavkama» (Bricout, n. dj., str. 122s).

S. D.

Dr JORDAN KUNIČIĆ, dominikanac Mladencima, II izd. — str. 75 (tiskom!) Samostan dominikanaca, Split.

Ima trenutaka u našem ljudskom životu, kada i najtvrđe srce postane meko, kad i duša najdublje ugrezla u tjelesno i zemaljsko, zaželi duhovne i nebeske hrane; trenutaka, kada se tvrdi oklop sebičnosti nekako smekša, gdje čovjek inače okorjeo i nepristupačan, širom otvara vrata svog srca da dobrohotno i zahvalno kao poučljivo dijete primi svaku dobru i pobudnu riječ, svaki plemeniti savjet. Takav privilegirani trenutak je bez sumnje za mladenca (a i za njegovu rodbinu!) čas vjenčanja. »To raspoloženje mladenaca, tu pripravnost zemlje za sjeme riječi Božje treba bezuvjetno iskoristiti. Nikada se ne bi smjelo propustiti a da se mladencima ne reče nekoliko riječi o svetlosti vjenčanja«. (Iz predgovora I izd.: Nagovori mladencima.)

Bila je vrlo dobra zamisao da se pastoralnom kleru za tu prigodu pruži izbor kratkih prikladnih nagovora. Autoru ove zbirke od 21. nagovora, uvaženom i iskusnom našem moralisti o. Kuničiću to je izvrsno pošlo za rukom.

Nije lako o jednoj te istoj temi, za iste prilike, napisati dvadesetak, makar i kratkih nagovora, a da se ne ponavljaš, ne razvodniš, postaneš nezanimljiv i pomalo dosadan. O. Kuničiću je uspjelo tu opasnost potpuno prebroditi. On svoj predmet hvata pod uvijek novim vidicima; pristupa mu s uvijek novom svježinom. Bez ikakvog nepotrebnog uvoda, na jedan zoran i životu bliz način, on je od prve u srži samog problema. S kakvom zgodnom crticom, lijepom slikom, kratkom, jasnom i snažnom izrekom iz Sv. Pisma, narodne mudrosti ili iz vlastitog iskustva, njemu polazi za rukom, da odmah u početku mladenca trgne iz

njihovih momentanih briga i privuče i zaokupi njihovu pažnju. I odsad ih više ne pušta. Govori im tako neposredno, s toliko razumijevanja, s toliko očinske dobrote, topline i simpatije; ostaje neprestano u tako živom dodiru s onim što časovito proživljavaju, i s onim što ih u neposrednoj budućnosti čeka, tako da su ti nagovori u punoj mjeri ono što treba da budu: u jednom velikom, sudbonosnom trenutku života pouka i savjet Isusovog svećenika, pravog i iskrenog prijatelja, izrečena od srca k srcu.

O. Kuničić iznenađuje dubinom i puninom misli. Te su misli izrečene kratko, jasno, sentenciozno. Nema u njima ništa nategnutog, traženog, u lošem smislu originalnog. U tom smislu bismo rekli da su posve obične, svakom pristupačne, za svakoga lako shvatljive. Pa, ipak, nose pečat originalnosti. Osjeća se da proizlaze iz njegovog vlastitog bogatog poznavanja života; plod osobnog i samostalnog razmišljanja, i velikim iskustvom stečene životne mudrosti. Kako npr. sažeto i snažno govori: »U čemu je poteškoća braka? — Ima ih više. Teško je upoznati i izabrati srodnu dušu. Teško je naći odgojenu, prikladnu narav. Teško je sebe svladati, zaniijekati svoje osobne prohtjeve. Teško je čuvati jedinstvo i slogu. Teško se boriti protiv monotonijske svakidašnjice. Teško je podnositi tuđe mane, a ne isticati svoje odlike. Teško je sebi dati krivo, a drugome pravo. Teško je ostati dosljedan i vjeran bračnomu drugu i u poteškoćama bolesti, u siromaštvu, u starosti, kada padnu razne nevolje na obitelj. Teško je odgajati djecu, otimati ih zlom uplivu okoline. Mnogo je toga teško.« (str. 26.)

Misao teče lagano i slobodno, bez neke ukrućene logike; ali tako da uvijek ostaje kod izabrane teme, te je unatoč kratkoći sa svih strana i solidno osvijetli. Uz Sv. Pismo autor spretno upotrebljava izreke, kojima upravo na tom području obiluje narodna mudrost; a zna se i s mnogo psihološkog uživljavanja pozvati na ono što u takvim momentima progovara glas zdrave ljudske prirode. Kako npr. lijepo i duboko govori o ozbiljnoj temi nerazrješivosti braka: »Jasno da je vaše raspoloženje različito od onoga kojim sklapate druge ugovore. Povrijedio bih dubinske osjećaje vašega srca, kad ne bih rekao da vi sklapate ovaj dragi ugovor uvjereni da ga sklapate do groba. Vi ste sada spremni zapечатiti tu svoju ljubav zadnjim dahom života. Nije to glas bolesne sentiment-

talnosti već duboke istine, kada narodna duša pjeva: »Od vjenčanja pa do groba, ja sam tvoj, a ti moja.« Prosudujemo dakle brak prema tom raspoloženju i recimo, da je obavezan do groba, jer ga takvog i smatrate i takvog sklapate... Vi, dakle, stapate svoj glas doživotne bračne ljubavi s glasom neizvještačene prirode, s glasom autentičnog čovječanstva, s glasom povijesti, s voljom Božjom i s voljom Crkve.« (str. 36. 37.)

Teme su birane tako da je kratko, jasno i solidno obrađena sva problema-

tika braka. Razumijemo da su svećenici počeli knjigu darivati mladencima kao vjenčani dar i kao memento na njihov novi životni put. — Nerijetko vjernici žele i traže da bi svećenik pribivao i svadbenoj gozbi; da bi svojom prisutnošću i svojom riječju svatovima dao neku otmjeniju i plemenitiju notu; čitavu priredbu uzdigao i držao na nekom višem, kršćanina dostojnom nivou. I za tu zgradu mogu ovi nagovori vrlo dobro poslužiti.

I. Kozelj